

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 66/02

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 20. júna 2002 predbežne prerokoval sťažnosť JUDr. M. K., K., Mgr. D. K., K., a J. K., R. n/T., zastúpených komerčnou právničkou JUDr. M. Sz., Komerčná právna kancelária, Krivá 18, Košice, vo veci porušenia základného práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu v Rimavskej Sobote v konaní vedenom pod sp. zn. 8 C 117/00 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť JUDr. M. K., Mgr. D. K. a J. K. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 4. apríla 2002 doručená sťažnosť JUDr. M. K., Mgr. D. K. a J. K. (ďalej len „sťažovatelia“), vo veci porušenia základného práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prietáhov zaručeného čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej aj „ústava“) a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej aj „dohovor“) postupom Okresného súdu v Rimavskej Sobote (ďalej aj „okresný súd“) v konaní vedenom pod č. k. 8 C 117/00-46.

Sťažovatelia uviedli, že návrhom z 24. apríla 2000 sa domáhali na Okresnom súde v Rimavskej Sobote vydania platobného rozkazu o zaplatenie sumy 3 075 Sk s prísl. Podľa sťažovateľov bol okresný súd v tejto veci nečinný až do predloženia spisu Krajskému súdu v Banskej Bystrici (ďalej aj „krajský súd“), aby rozhodol o zaujatosti zákonnej sudkyne. Sťažovatelia považujú za nečinnosť okresného súdu aj to, že JUDr. M. K. nebolo doručené rozhodnutie krajského súdu z 25. augusta 2000 č. k. 12 Nc 275/00-25 o vylúčení sudkyne JUDr. E. Č. z prejednávania a rozhodovania vecí, ďalej namietajú to, že nimi navrhovaný platobný rozkaz bol vydaný až 1. októbra 2001 a okresný súd je podľa ich presvedčenia aj po vydaní tohto rozhodnutia nečinný.

Sťažovatelia uviedli a listinami zdokumentovali, že ohľadom predmetnej veci vyčerpali aj právne prostriedky nápravy tým, že na prietahy v predmetnom konaní podali 14. júna 2001 sťažnosť podľa § 17 ods. 1 zákona Slovenskej národnej rady č. 80/1992 Zb. o sídlach a obvodoch súdov Slovenskej republiky, štátnej správe súdov, vybavovaní sťažností a o voľbách prísediacich (zákon o štátnej správe súdov) v znení neskorších predpisov.

Sťažovatelia navrhli, aby ústavný súd ich sťažnosť po predbežnom prerokovaní prijal na ďalšie konanie a vydal tento náález:

„Základné právo navrhovateľov 1, 2 a 3 na prerokovanie ich vecí bez zbytočných prietahov zaručené im čl. 48 ods. 2 Ústavy SR a na prejednanie ich vecí v rozumnej lehote zaručené im čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ĽP a ZS postupom Okresného súdu v Rim. Sobote v konaní 8 C 117/00 porušené bolo.

Prikazuje sa OS v R. Sobote konať vo veci 8 C 117/00.

Zakazuje sa OS v R. Sobote porušovať základné práva navrhovateľov 1, 2 a 3.

OS v R. Sobote je povinný zaplatiť navrhovateľom 1, 2 a 3 náhradu nemajetkovej ujmy ako spravodlivé zadosťučinenie za porušenie čl. 48 ods. 2 Ústavy SR a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ĽP a ZS, každému v sume 20.000,- Sk do 2 mes. od doručenia tohto nálezu na účet navrhovateľky v 3. rade.“

Dňa 16. apríla 2002 sťažovateľ JUDr. M. K. doplnil podanie tak, že upresnil časové úseky, v ktorých mal byť Okresný súd v Rimavskej Sobote zbytočne nečinný. Malo ísť o časové úseky od 22. septembra 2002 do 29. marca 2001 (zrejme však mal na mysli 22. septembra 2000), ďalej od 29. marca 2001 do 1. októbra 2001 a tiež od 1. októbra 2001 do 16. apríla 2001 (zrejme však mal na mysli 16. apríla 2002). Menovaný sťažovateľ založil do spisu aj odpoveď predsedu Okresného súdu v Rimavskej Sobote z 11. júla 2001 na sťažnosť na prietahy v konaní.

II.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo na to, aby sa jeho vec (...) prerokovala bez zbytočných prietahov (...).

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola (...) v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom (...).

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nie je ústavný súd príslušný, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy zjavne neopodstatnené alebo podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania.

1. Predmetom návrhu je tvrdenie sťažovateľov, že Okresný súd v Rimavskej Sobote v konaní vo veci návrhu na vydanie platobného rozkazu vedenej pod č. k. 8 C 117/00-46 porušil ich základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov upravené v čl. 48

ods. 2 ústavy a na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, pretože bol zbytočne nečinný v období od 22. septembra 2000 až do vydania platobného rozkazu 1. októbra 2001, ako aj po tomto období do 16. apríla 2002.

Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu sa otázka, či v konkrétnom prípade bolo alebo nebolo porušené právo na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov zaručené v čl. 48 ods. 2 ústavy, skúma vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti každého prípadu najmä podľa týchto troch kritérií: zložitost' veci, správanie účastníka konania a postup súdu (napr. II. ÚS 26/95, I. ÚS 3/00). Ústavný súd si pri výklade „práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov“ osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o „právo na prejednanie veci v primeranej lehote“, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (II. ÚS 55/98).

Z judikatúry ústavného súdu ďalej vyplýva, že nie každý zistený priet'ah v súdnom konaní má nevyhnutne za následok porušenie práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (II. ÚS 57/01, I. ÚS 46/01). V týchto veciach ústavný súd totiž prihliada aj na účel základného práva zaručeného uvedeným článkom. Z účelu tohto práva vyplýva pre súd postupovať v konaní tak, aby sa čo najskôr odstránil stav právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia súdu (II. ÚS 48/96, I. ÚS 19/00).

Zo spisu okresného súdu sp. zn. 8 C 117/00, ktorý si ústavný súd nechal predložiť, vyplýva, že okresnému súdu bol 27. apríla 2000 doručený návrh sťažovateľov na vydanie platobného rozkazu, v ktorom nepresne označili odporcu. Tento nedostatok svojho podania odstránili na opakovanú výzvu okresného súdu až 20. septembra 2001 a následne 1. októbra 2001 bol vydaný platobný rozkaz č. k. 8 C 117/00-46, proti ktorému podal odporca odpor. JUDr. M. K. podal proti tomuto platobnému rozkazu dňa 24. októbra 2001 odvolanie v časti týkajúcej sa náhrady trov konania, a preto bola vec predmetom odvolacieho konania pred Krajským súdom v Banskej Bystrici.

Zo spisu ďalej vyplýva, že navrhovatelia (v konaní pred ústavným súdom sťažovatelia) uplatnili svoje práva proti nesprávne označenému subjektu, pričom na odstránenie tohto nedostatku podania boli vyzvaní okresným súdom už 19. mája 2000, pričom na túto výzvu aj reagovali, avšak znovu nebolo spoľahlivo preukázané, koho navrhovatelia označili za odporcu, preto okresný súd uznesením č. k. 8 C 117/00-29 z 29. marca 2001 konanie zastavil. Proti tomuto rozhodnutiu podal JUDr. M. K. odvolanie, v ktorom opätovne označil názov odporcu, ktorý podaním z 20. septembra 2001 upresnil predložením výpisu z obchodného registra, na základe ktorého vydal okresný súd platobný rozkaz 1. októbra 2001. V tejto súvislosti ústavný súd poukazuje aj na konštatovanie krajského súdu v uznesení č. k. 13 Co 1138/2001-33 z 12. júna 2001, podľa ktorého „takýto výpis žalobcovia nepredložili“ a „nie je spoľahlivo preukázané, koho žalobcovia označili za žalovaného, či právnickú osobu (obchodnú spoločnosť), alebo fyzickú osobu. Bude na žalobcoch, aby oznámili súdu (na jeho výzvu - § 43 ods. 1, 2 OSP), či žalobu podali proti právnickej osobe, alebo fyzickej osobe (...). V prípade, že žalobcovia v žalobe (v zmene jej účastníkov) označia za žalovaného subjekt, ktorý sa dá identifikovať a ktorý nemožno zameniť za iný subjekt, bude okresný súd vo veci ďalej konať; inak konanie zastaví“.

Sťažovatelia teda až po šesnástich mesiacoch od prvej výzvy okresného súdu (19. mája 2000) odstránili nedostatky svojho návrhu a týmto sami vytvorili procesné prekážky na prerokovanie veci a rozhodnutie o predmete ich návrhu vo veci samej súdom prvého stupňa, a teda pre odstránenie tej právnej neistoty, v ktorej sa ako osoby domáhajúce sa rozhodnutia súdu nachádzali.

2. Napriek tomu, že v danej veci nebol postup okresného súdu bez prierahov (nečinnosť od 2. novembra 2001 do podania tejto sťažnosti 4. apríla 2002, t. j. cca päť mesiacov), podľa názoru ústavného súdu ho nemožno s ohľadom na konkrétne okolnosti prípadu a účel základného práva zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy považovať za porušenie tohto práva sťažovateľov. Nebola to totiž uvedená nečinnosť okresného súdu, ktorá sa v rozhodujúcej miere podieľala na tom, že došlo k vytvoreniu procesnej prekážky brániacej odstráneniu právnej neistoty, v ktorej sa sťažovatelia v konaní pred okresným súdom nachádzali. Sťažovatelia tým, že po dobu šesnástich mesiacov neodstránili nedostatok

svojho návrhu napriek opakovaným výzvam okresného súdu, prakticky konali proti naplneniu účelu zaručeného základného práva, na porušenie ktorého sa teraz v konaní pred ústavným súdom sťažujú. V tomto kontexte sa v danej veci lehota cca päť mesiacov nečinnosti okresného súdu, ktorá je síce neprípustná, nejaví ústavnému súdu ako zbytočný priet'ah v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy.

Z týchto dôvodov ústavný súd podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde rozhodol tak, ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia.

2. Sťažovatelia vo svojej sťažnosti žiadali popri vyslovení porušenia práva na konanie bez zbytočných priet'ahov aj rozhodnutie o tom, aby ústavný súd prikázal okresnému súdu povinnosť konať vo veci návrhu na vydanie platobného rozkazu, aby ústavný súd okresnému súdu zakázal porušovať základné práva sťažovateľov, a zároveň žiadali, aby ústavný súd priznal každému sťažovateľovi po 20 000 Sk z titulu primeraného finančného zadosťučinenia.

V zmysle ustanovenia § 56 ods. 3 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd ústavnej sťažnosti vyhovie, môže prikázať, aby ten, kto základné právo alebo slobodu porušil svojou nečinnosťou, vo veci konal podľa osobitných predpisov. V zmysle odseku 4 citovaného ustanovenia zákona môže ústavný súd priznať tomu, koho základné právo alebo sloboda sa porušili, aj primerané finančné zadosťučinenie ako náhradu nemajetkovej ujmy vyjadrenej v peniazoch. Z uvedeného vyplýva, že oba výroky sú viazané na vyhovenie vo veci samej. Keďže v uvedenom prípade ústavný súd vyslovil, že namietané základné právo porušené nebolo, uvedenými návrhmi sa pri svojom rozhodovaní nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 20. júna 2002